

- Uvod • Simptomi i dijagnoza • Prevencija i liječenje

Uvod

Kongenitalna (prirodna) toksoplazmoza je infekcija parazitom *Toxoplasma gondii* koja nastaje u trudnoći prelaskom sa majke na dijete. Parazit *Toxoplasma gondii* raširen je po cijelom svijetu i inficira 1-8 od 1000 novorođenčadi.

U polovici žena inficiranih u trudnoći rađa se dijete sa prirodnom toksoplazmozom. Vjerovatnost zaraze djeteta je veća što se majka kasnije u trudnoći zarazi, ali je bolest znatno ozbiljnija ako se dijete zarazi u ranoj trudnoći.

Toxoplazmom su zaražene mačke i u mačjoj stolici se nalaze jajašca parazita. Žene se mogu

zaraziti u kontaktu sa košarama za nošenje mački ili drugim predmetima i tvarima zagađenim mačjom stolicom. Zaraza je moguća i jedenjem nedovoljno skuhanog ili pečenog mesa (ovčatina, svinjetina, govedina).

Simptomi i dijagnoza

Trudnica i novorođenče zaraženi sa *Toxoplasma* obično nemaju nikakvih simptoma. Međutim, dijete može usporeno rasti u maternici ili se roditi prerano. Novorođenče može imati sitnu glavu, žuticu, povećanu jetru i slezenu, upalu srčanog mišića, pluća ili očiju, osip, visok pritisak likvora ili nakupine kalcija u mozgu, a moguće su i konvulzije.

Neka novorođenčad s ovim simptomima teško su bolesna i brzo umiru. U druge novorođenčadi ostaju trajna oštećenja kao što je upala unutrašnjosti oka (horioretinitis), umna zaostalost, gluhoća i konvulzije. Ove se promjene mogu javiti i nakon više godina u djece koja su na rođenju izgledala zdravo.

Dijagnoza toksoplazmoze u majke i djeteta postavlja se na osnovu analize krvi. U djeteta se još može učiniti rtg snimka glave, analiza likvora i cjelokupan pregled oka. Po rođenju se pregledom posteljice može otkriti je li zaražena ili ne.

Prevenција i liječenje

Žene koje su trudne i one koje će to uskoro postati trebaju izbjegavati kontakt sa mačjim košarama i svim drugim područjima zagađenim mačjom stolicom. Meso valja temeljito termički obraditi (skuhati ili ispeći) kako bi se uništili potencijalni paraziti, a ruke temeljito oprati nakon kontakta sa sirovim mesom ili neopranim plodovima.

Prenos infekcije na dijete može se spriječiti ako se majka liječi spiramicinom. Pirimetamin i sulfonamidi se mogu primijeniti kasnije u trudnoći ako je zaraženo i dijete. Bolesna novorođenčad liječe se pirimetaminom, sulfadiazinom i folnom kiselinom. Kod jako izražene upale mogu se primijeniti i kortikosteroidi.